

Polyanthea Sacra

Ex Universæ Sacræ Scripturæ Utriusque Testamenti Figuris, Symbolis, Testimoniis, Nec Non E Selectis Patrum, Aliorumque Authorum, Sententiis, eruditis Interpretationibus, Similitudinibus, rarisque Historiis collecta, Et Copiosis, Exquisitisque Materiis Moralibus De Virtutibus Et Vitiis Pro ...

Spanner, Andreas

Augustae Vindelicorum, 1702

§. 8. Superior amet suos, æstimet, honoret. Ex Veteri. Ex Novo, Patribus, & alijs.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-79369](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-79369)

Caput in tribus Israel factus es. 1. Reg. 15. 17. Sicut in corpore naturali caput, siue facies, maiorem ostendit naturalem decorem; diligentius etiam faciei maculas tergimus: ita caput in corpore mystico maiorem ostendere debet decorem spiritualem; dicens illud Pl. 118. 133. *non dominetur mei*, quo aliis dominari debeo, *omnis iniustitia*. Broymard Domini, & Superiores.

Ante eas vadit. Joan. 10. 4. Hæc boni pastoris egregia nota est, ante oves ire, hoc est, omnibus virtute præcellere. Barradius t. 3. l. 2. c. 7.

Diligis me plus his? Joan. 21. 15. Quoniam erat à Christo super omnem Ecclesiam in capite constitutus, ubique tradita claves; debebat eum alios dilectione præire, Sim. Cass. l. 34. hic.

Habes pauca nomina in Sardis. Apoc. 3. 4. S. Bernardinus: pauci proponuntur Episcopo; ut exemplum eorum bene viveret. Sic & Richardus à S. Vict. cum mortuus fuerit per peccatum, dicitur ei, quod habeat aliquos in Ecclesia sua innocentes: eorum exemplum tu munda conscientiam tuam; nec patiaris te à subditis tuis Sanctitate vinci. Apud Sylveira hic.

Tantum debet actionem populi actio transcendere Præfultis; quantum distare solet à grege vita pastoris. S. Gregor. lib. past. curæ p. 2. c. 1. Qui gradu honoris excellit, meritum virtutum æque transcendere alios debet. Petrus Cell. l. de pan. c. 20.

Debet cunctos præcellere excellentiâ, virtute, & claritate morum; qui omnes excellit dignitate; & quanto eminentior dignitate, tanto debet esse sublimior virtute super homines; & quodammodo plus quam homo debet esse, qui præest hominibus. S. Thom. Vill. Dom. 19. Pent.

§. VII.

Superior exemplum bono præluceat.

Ut custodias &c. Jos. 1. 7. Intelligit Legem generatim datam toti populo à Moysen in Sinai; dicit tamen speciatim, *quam præcepit tibi*: ut sciat Josue legem communem sibi, præcipue ut duci impossibilem & commendatam à Deo; ut eam ipse primus servet, ac deinde ab aliis servandam curet. Cornelius hic.

Igitur Josue de nocte consurgens movit castra. Jos. 3. 1. Mirificam illis verbis proponi nobis Josue vigilantiam, dubium non est; atque ostendi; magis eum actuosâ, quam imperiosâ, sollicitudine populares in officio continuisse: neque minus exemplum, quam iussibus, Imperatorem egisse. Surrexit ergo ipse diluculo; ut nemini suorum excusationem ignaviae ullam faceret reliquam. Naxera hic §. 1.

Quod me facere videritis &c. Judic. 7. 17. Discat Prælatus subditos præire exemplum; eoque magis docere, quam verbis. Ità fecit Christus Act. 1. 1. *capit Iesus facere, & docere.* Cornelius hic.

Currus Israel, & auriga ejus. 4. Reg. 2. 12. Auriga est, qui ducit, & viam ostendit; currus vero, qui supra se pondera suscipit; illa faciens, quæ aliis præfuit faciendi. Diez Prælatus.

Polyanthe. Sacra. Tom. II.

Ecce dedi eum Duce, & Præceptorem, gentibus. 1. Reg. 15. 4. Prius ducem futurum, ait; quia Dux præire solet, & primus omnium hostium incurtus excipere: deinde vocat Præceptorem. Idem in Circumc. D. conc. 3.

Annulus in manu dextera mea. Jerem. 22. 24. Prælatus debet esse annulus, alios sigillando exemplum suum. Ugo Carenf. hic.

Assumam te, Zorobabel, - dicit Dominus; & ponam te quasi sigillum; quia te elegi. Aggæi 2. 24.

Et transfretavit ad illos prior. 1. Machab. 5. 43. Judas, videns suos timere transitum fluminis, ob hostium copiam; prior ipse flumen transmisit: ut reliqui eum quasi ducem suum generose sequerentur. Quare hac audaciâ hostes percussit, in fugam egit, cecidit, contrivit. Cornelius hic.

Sequebatur eum multitudo magna. Joan. 6. 2. Christum præeuntem ad desertum, turbæ sequuntur imitantes: exemplum enim verbo est efficacius. Difficile imperium, pelagus transire, in deserto constitui, tolerare famem. Præcurrat Præfultis; facilia reddet omnia. Escobar t. 1. Mir. Chr. l. 8. Sect. 1. obl. 2.

In omnibus te ipsum præbe exemplum bonorum operum. Tit. 2. 7. Qui te viderint, legant in operibus tuis, velut in libro, quid agere debeant. S. Anselmus apud Escobar t. 3. Coll. Chr. l. 2. Sect. 1. Obl. 4.

Neque dominantes in cleris, sed formæ facti gregis ex animo. 1. Petri 5. 3.

In Dei timore, populum, quemadmodum vivere possit, tui mores instituant. Operibus exerce, quod subiectos doces, & prædicas. Actus tui in aliorum correptionem proficiunt, in adiutorium sibi vitæ tuæ imitationem, assumant. Sicque te in cunctis operibus exhibe, ut scripturam, conscriptionemque, in te habeat, quicunque aut negligit, aut non potest, lectione formari. S. Gregor. l. 1. ep. Agnello Episcopo.

Lux gregis flamma est pastoris: decet enim pastorem, decet Dominicum Sacerdotem, moribus, & vitâ, clarescere: quatenus in eo, tanquam in vitæ suæ speculo, plebs commissa, & eligere, quod sequatur; & videre possit, quod corrigat. S. Gregorius l. 7. ep. 32.

Vide Exempla.

§. VIII.

Superior amet suos, æstimet, honoret. Ex Veteri.

Appellavitque Adam nominibus suis cuncta animantia. Gen. 2. 20. Primus homo, caput, & pater, omnium; animalia divinitus ad se adducta, excipere manu, ut par est credere, blandè palpare, nominibus propriis vocare, non designatur. Eruntque fortasse hodie complures, qui servos suos ita fastidiant; ut eos rectis oculis aspicere, aut etiam nomine compellere, indignum putent. Sed heus tu; si vel princeps, aut rex, in Mundo sis; sanè inferior multo es Patri tuo Adam: nec te de limo terræ manus Domini efformarunt; nec te Mundi totius dominum constituit; nec in paradiso te collocavit. Deinde, servi tui pecu-

Zzz z z

des

des non sunt; alijs naturæ, quàm tu: homines sunt, atque apud Deum, ut bene advertit S. Chrysost. hom. 35. ad pop. Antioch. omnium visibilibus nihil par homini. At, inquires, princeps sum; ille servus: ego de regibus natus, ille de mancipiis. Vox ea quidem profana est, non Christiana. Fernandus, hic.

Sumeque duos lapides onychinos, & sculpes in eis nomina filiorum Israel. Ex. 28. 9. Summus Sacerdos, jussu Dei, nomina filiorum Israel insculpta gemmis gestabat: ut æstimet subditos, tanquam lapides pretiosos. Oleaster hic: in lapidibus pretiosis adumbratum cerno; quam pretiosa debeant esse nomina ovium apud Antistitem. Nota etiam in his lapidibus sculpta fuisse non solum nomina filiorum Jacob ex uxoribus dominabus genitorum; sed etiam eorum nomina, qui ex ancillis sunt geniti: quia Præsul nobiles, & ignobiles æstimare debet. Castillo Illat. 76.

Portabitque Aaron nomina super pectus suum. Ex. 28. 29. Bene, & suo in loco, oves erant, scilicet in amoris sinu, in Pastoris affectu; quod Arnoldus Carnot. monet tr. de 7. Verb. hoc enim intimatur; ut, qui sunt in Recloratu, semper affici debuerint pro his, qui ad eorum curam pertinent.

Ex Novo, Patribus, & Aliis.

Epistola nostra vos estis, scripta in cordibus nostris. 2. Cor. 3. 2. In cordibus nostris: non quia Paulus plura habebat corda: nam licet unum cor diviti, aliud pauperi, videretur habere; tamen omnibus tribuebat suum cor. Secundò dicit; eos in corde se habere: ut declaret; quanti illos æstimet, & amet. Castillo Illat. 76.

Habentes singuli citharas. Apoc. 5. 8. Hi Seniores erant reges coronati, ut patet c. 4. v. 4. cur citharas? non lanceas, gladios? Gladius terribilis; cithara suavis animos allicit. Habeant reges potius citharas, quàm gladios: ut suos magis devinciant amore; quàm terrore compellant. Sylveira hic.

Pastores, & amatores, eisdem literis Hebraicè scribuntur, ut testatur S. Hieron. ep. 125. ad Damasum: pastores enim dicuntur Roghim: amatores verò Reghim: quia totum pastoris munus, sicut & amatoris, est. Ideo S. Petro non prius potestas in oves, agnosque, committitur, quàm ab eo charitas exigatur. Joan. 21. 15. ruit enim potestas, quàm charitas non sustentat. Mendoza in 1. Reg. 3. 6.

Vera dominatio est ipsa; quæ amore imperat, non timore; quæ per affectum sibi, & corpora subdit, & corda; quæ amando non inviram, sed voluntariam, sibi instruit servitutem. S. Chrysost. hom. 6. de myst. cenæ Dom.

Ubi DEUS Dominum mutavit in Patrem; voluit charitate magis, quàm potestate, regnare; & amari maluit, quàm timeri. S. Chrysostolus f. 7.

Quem missurus es Rectorem Goani Collegii, omnino nè is sit, qui timeri se, quàm amari, malit: atque id agat; ut per severitatem, atque terrorem, socios sibi commissos, tanquam servos in potestate habeat. Istiusmodi enim acerbitas multis exitum, paucis adi-

tum, ad Societatem patefaceret. Sanè, ut mihi videtur, Societas Jesu, nihil aliud est, nisi Societas amoris, atque concordia; à qua profectò acerbitas, ac timor servilis, longissimè abhorret. S. Xaverius ep. 9. S. P. Ignatio.

Quidam Episcopus sumpsit sibi in muneris sui tesseram, sive Symbolum, cor, in cujus medio ovicula dormiebat, cum hac epigraphæ: *cubiculum gregis.* Doultreman lib. 5. cap. 2. Sect. 2.

§. IX.

Superior aequaliter amet, curet, puniat.

Figura, & Symbola.

Dentes ejus lacte candidiores. Gen. 49. 12. Jacob de Juda. Verba, ad quæ proferenda dentibus opus, in principe lacti comparantur: quia lac, non ut reliqui liquores, rerum imagines referunt. Pinna Ethol. 88.

Fuerunt autem filii Saul, Jonathas, & Jessui, & Melchisua. 1. Reg. 14. 49. Melchisua, juxta S. Gregorium, idem est, ac *Rex meus.* Rex meus dicitur Prælati, non rex noster, illius, aut alterius: quia tam facilem, & affabilem, se præbere debet erga quemvis eorum, qui sibi parent; ut singulis dicere liceat, *rex meus.* Idem ibidem.

Tulit ergo Samuel cornu olei, & unxit eum (David) in medio fratrum ejus. 1. Reg. 16. 13. Quia, qui præest, medius debet esse; nec plus uni, quàm alteri, adherere. Id. ibid. S. Gregorius hic: in medio ungitur, ut se privatò amore non diligit; sed ex omni, quod præeminet, lucra aliorum quærat. Unde & Saul solus in *extrema parte civitatis* unctus fuisse perhibetur. 1. Reg. 9. 27. & cap. seq. v. 1.

Quid est enim, quòd solus à solo ungitur? nisi, quia de culmine potestatis per amorem privatum debeat intumescere? - In medio fratrum David ungitur; ut tantæ unctionis fieri participes omnes possint; qui enim in medio ponitur, ab omni parte videtur. Sylveira in Joan. 11. 33.

Indica mihi ubi pascas in meridie. Cant. 1. 6. Cur justitiæ sol non expetitur à sponsa cubans in matutino, aut in occasu; sed in *meridie*? Vidisti solem, dum oritur, plenâ luce proximam orientalem plagam complementem; dum occasus vix se adhuc à tenebris expedit. Sic de occidente. Princeps, ut sol justitiæ meridianus æqualiter cunctis subditis illucescat. Escobar t. 5. Proph. Chr. l. 5. Sect. 1. Obs. 3.

Collum tuum sicut monilia. Cant. 1. 9. Sicut collum est flexibile, & facile ad superna erigitur, vel ad infima deprimitur; & nunc ad dexteram, nunc ad sinistram, partem convertitur; quasi deferens oculos, & aures; ut cuncta videat, & audiat: Sic Prælati sicuti facile debent, prout necessitas, & occasio, subditorum exigit; magnos, & parvos, intuentes, & audientes; eorum necessitatibus se aptantes; contra superbos se erigentes, humilibus verò se demittentes &c. de Ponte hic in Cant. l. 3. Exh. 27.

Aliud cecidit secus viam &c. Luc. 8. 5. Cælestis agricola in petram, in viam, in terram spinosam, & in terram bonam, beneficiorum grana misit; bonos, & malos, donis affecit. Escobar t. 6. Parab. Chr. lib. 8. Sect. 1. Obs. 3.

Vidit